

	โรงพยาบาลบ้านบึง	หน้าที่ 1 / 3
	วิธีปฏิบัติเลขที่ WI- Nurse -BBH	แก้ไขครั้งที่ 3
	เรื่อง การป้องกันการติดเชื้อในกระแสโลหิตในผู้ป่วยที่ใส่สายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลาง	วันที่ กันยายน 2564

1. วัตถุประสงค์

- 1.1 เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเตรียมอุปกรณ์และปฏิบัติงานในการดูแลผู้ป่วยที่ใส่สายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลางได้อย่างถูกต้องและเป็นมาตรฐานเดียวกัน
- 1.2 เพื่อเป็นแนวทางป้องกันและลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อในผู้ป่วยที่สัมพันธ์กับการใส่สายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลาง

2. ขอบเขต

วิธีปฏิบัตินี้ครอบคลุมตั้งแต่การเตรียมอุปกรณ์ในการใส่สายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลาง และการป้องกันการติดเชื้อที่สัมพันธ์กับการใส่สายสวนหลอดเลือด

3. วิธีปฏิบัติการช่วยแพทย์ใส่สายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลาง ข้อบ่งชี้ในการใส่ Central line

1. ผู้ป่วยที่มีปัญหาหลอดเลือดดำส่วนปลาย ให้สารน้ำลำบาก เช่น ผู้ป่วยที่ให้สารน้ำบ่อยจนหลอดเลือดแตก บวม หรือตีบตันไป ผู้ป่วยที่อยู่ในภาวะช็อค ทำให้หลอดเลือดหดตัว หรือผู้ป่วยอ้วนหาหลอดเลือดดำยาก
2. ผู้ป่วยที่ต้องบริหารยาและสารน้ำทางหลอดเลือดดำเป็นเวลานาน
3. ผู้ป่วยที่ได้รับยากลุ่มที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อเนื้อเยื่อรุนแรงถ้ามีการรั่วออกนอกหลอดเลือด
4. ผู้ป่วยทำ Hemodialysis
  - ตำแหน่งที่แทง Central line
    1. Subclavian Vein
    2. Internal Jugular Vein
    3. Femoral Vein

4. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

Central venous catheter and Central hemodialysis catheter

1. การใส่สายสวนควรใช้ ultrasound guidance

2. การป้องกันการติดเชื้อของผู้ป่วยที่ใส่สายสวนหลอดเลือดดำ

ส่วนกลาง

2.1 การดูแลก่อนใส่สายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลาง

1. การล้างมือและเทคนิคปลอดเชื้อ Hand hygiene & Aseptic technique

2. ล้างมือก่อนและหลังทำกิจกรรมใดๆที่เกี่ยวข้องกับสายสวนหลอดเลือดดำด้วยน้ำและสบู่

ผสมน้ำยาฆ่าเชื้อ หรือใช้ Alcohol-based hand rub

3. ใช้เทคนิคปลอดเชื้อตลอดเวลาขณะใส่สายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลางโดยสวมถุงมือ

สะอาด

2.2 การดูแลขณะใส่สายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลาง

1. มีการสวมใส่เครื่องป้องกันร่างกายขณะใส่และช่วยแพทย์ใส่สายสวนหลอดเลือดดำแก่หมวกคลุมผม ผ้าปิดจมูก เสื้อคลุมปราศจากเชื้อ ถุงมือปราศจากเชื้อ ใช้ผ้าผืนใหญ่ปราศจากเชื้อคลุมตัวผู้ป่วยจากศีรษะจรดเท้า (ใช้ผ้าสีเหลืองกลาง ๒ – ๓ ผืนหรือผ้าคลุมของห้องผ่าตัด)

2. การเตรียมผิวหนังบริเวณที่จะแทงสายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลาง

2.1 ใช้ 2% Chlorhexidine with alcohol เตรียมบริเวณผิวหนังผู้ป่วยก่อนแทงสายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลาง

2.2 ทิ้งระยะเวลาให้ antiseptic แห้งก่อนแทงสายสวนตามระยะเวลาของ antiseptic แต่ละประเภทที่เลือกใช้ (2% Chlorhexidine with alcohol และ 70 % alcohol เมื่อแห้ง)

2.3 ทำหัตถการตามหลัก Aseptic technique

2.3 การดูแลหลังใส่สายสวนหลอดเลือดดำ

1. การปิดแผลบริเวณตำแหน่งที่คาสายสวน

1.1 ใช้ผ้าก๊อชปราศจากเชื้อปิดแผลบริเวณตำแหน่งที่คาสายสวนในวันแรก และกรณีมี bleeding หรือ oozing

- 1.2 เมื่อครบกำหนดทำแผลครั้งต่อไปและกรณีแผลแห้ง ปิดแผลด้วย sterile transparent film หรือ semipermeable
- 1.3 เปลี่ยนผ้าปิดแผลทันทีเมื่อเปียกชื้น ร้อนหลุด หรือเห็น ว่าสกปรก หากเป็น sterile transparent หรือ semipermeable (Tegaderm) เปลี่ยนทุก ๗ วัน
- 1.4 ระวังอย่าให้ส่วนใดของสายสวนหลุดเลือดเปียกน้ำ ขณะเช็ดตัวหรืออาบน้ำผู้ป่วย
- 1.5 ประเมินแผลบริเวณรอบๆที่คาสายสวนหลุดเลือดทุก เวนและทุกครั้งขณะที่เปลี่ยนผ้า ปิดแผล หรือใช้มือกดเบาๆ บริเวณรอบสายสวนหากผู้ป่วยมีอาการกดเจ็บ มีไข้ มี อาการและอาการแสดงของ การติดเชื้อเฉพาะที่หรือการ ติดเชื้อในกระแสโลหิต ควรเปิดผ้าปิดแผลออกเพื่อตรวจ บริเวณรอบสายสวน
- 1.6 ประเมินและบันทึกความจำเป็นในการคาสายสวนลงใน “แบบฟอร์มการเก็บข้อมูล การ ใส่และการดูแลสายสวน หลอดเลือดดำส่วนกลาง” วันละ 1 ครั้ง หรือ เมื่อพบว่ามี อาการและอาการแสดงการ ติดเชื้อ หากไม่มีข้อบ่งชี้ในการ คาสายสวนให้รีบเอาออกทันที
- 1.7 ถ้ามีการติดเชื้อบริเวณตำแหน่งที่สอดใส่สายสวน หลอดเลือดดำส่วนกลาง ควรเปลี่ยนสายสวน และตำแหน่ง ที่ใส่สายสวน หลีกเลี่ยงการเปลี่ยนสายใหม่โดยใช้ guide wire ที่ ตำแหน่งเดิม

Umbilical catheter

1. การใส่ให้ปฏิบัติตามAseptic technique
2. ผู้ใส่ควร สวมถุงมือ ผ้าปิดปาก-ปิดจมูก และเสื้อคลุมที่ปราศจากเชื้อ
ขณะทำการใส่สายสวนใช้ผ้าคลุม
ปราศจากเชื้อคลุมผู้ป่วยที่มีขนาดพอเหมาะ

การเปลี่ยนชุดให้สารน้ำ

1. สารอาหารทางหลอดเลือดดำ และ ยา เปลี่ยนทุก 24 ชั่วโมง ส่วน
สารละลายไขมันเปลี่ยนทุก 12 ชั่วโมง
2. สายให้เลือดและผลิตภัณฑ์จากเลือดให้เปลี่ยนทุก unit
3. ชุดข้อต่อต่างๆ ที่ใช้ร่วมกับการให้สารน้ำ สายต่อต่างๆ เปลี่ยนทุก 72
ชั่วโมง

5. ข้อควรระวัง / ข้อเสนอแนะ / ข้อสังเกตเพิ่มเติม สิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติ

- การทำCUT DOWN

6. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

- สมหวัง ด้านชัยวิจิตร. **วิธีปฏิบัติเพื่อป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อ
ในโรงพยาบาล.** โรงพิมพ์ อักษรสมัย
. 2542.
- การให้สารละลายทางหลอดเลือดดำ – โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์.
<http://chulalongkornhospital.go.th/unit/nurse/data/.../EBPsunisa.pdf>
- คณะกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล. แนวทาง
การป้องกันและควบคุมการติดเชื้อใน
โรงพยาบาล. โรงพยาบาลตำรวจ. ๒๕๕๕.
- คณะกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล. แนวทาง
การป้องกันและควบคุมการติดเชื้อใน
โรงพยาบาล. โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ. ๒๕๕๓; ๖๘ – ๗๓.
- ปานฤดี ปานใจและภริกา ตันสิทธิ์พันธ์. เรื่องแนวปฏิบัติการพยาบาลทาง
คลินิกในการดูแลผู้ป่วยคาสายสวน
หลอดเลือดดำ. ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์. ๒๕๕๓ –
๒๕๕๕.
- ปรียานุช แยมวงศ์, นิตยา ศรีมหาผล. (๒๕๔๔) การป้องกันการติดเชื้อ
จากการให้สารน้ำเข้าหลอดเลือด. ในวันแพทย์ พันธ์างกูร. (๒๕๕๕).

